



Boo Miljö- och Naturvänner

Nacka kommun
MoH-enheter
Projektledare Marika Zetterström
marika.zetterstrom@nacka.se

2023-06-09

Synpunkter på samråd – Anläggande av utlopp och utbyte av trummor vid Kvarnsjön, Nacka kommun.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har tagit del av ansökan om anläggande av utlopp och utbyte av trummor vid Kvarnsjön, Nacka kommun, och vill lämna följande synpunkter.

Allmänt

Nacka kommun planerar för ett nytt sjöutlopp för att minska översvämningsproblematik genom att öka utloppets flödeskapacitet. Åtgärderna utgör tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken och tillstånd ska sökas hos mark- och miljödomstolen.

Samrådsunderlaget har tagits fram tidigt i processen för att översiktligt beskriva de planerade åtgärderna och på ett övergripande sätt redogöra för åtgärdernas miljökonsekvenser. Enligt samrådshandlingen tycks det inte finnas några risker för negativ påverkan på flora och fauna till följd av de föreslagna åtgärderna. Det kan mycket väl vara så, men för att det påståendet ska kunna granskas behövs ytterligare information av vilka värden som finns i det berörda området idag och hur föreslagna åtgärder påverkar vattennivån i Kvarnsjön och Kvarnsjöbäcken.

Föreningarna kan utifrån samrådsunderlagets knapphändiga information instämma i att åtgärderna inte utgör en betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken.

Naturvärden och nuläge

Någon egentlig beskrivning av naturvärden och naturförhållandena i området finns inte i samrådsunderlaget. Denna brist behöver rättas till inför kommande samråd. Däremot nämns ett antal arter som inrapporterats på Artportalen men ingen av de nämnda arterna förekommer i Kvarnsjön eller Kvarnsjöbäcken.

En beskrivning av strandmiljöer och bäckmiljön behöver tas fram. När det gäller Kvarnsjöbäcken vill vi framföra att det är en av få pålitliga lokaler i Nacka kommun för strömstare under vinterhalvåret. Strömstaren livnär sig på vattenorganismer, framförallt nattsländelarver, och en god vattenföring under hela året är avgörande för tillgången på vattenorganismer i vattendragen.

Konsekvenser av åtgärderna måste redovisas utförligt

Enligt samrådsunderlaget bedöms konsekvenserna av den planerade verksamheten som positiva gällande natur- och vattenmiljö. Befintliga kultur- och rekreationsvärden bedöms bestå även efter planerade åtgärder. Det kan mycket väl vara så, men för att påståendena ska kunna bedömas behöver, som vi nämnt tidigare, inventeringar genomföras som visar vilka naturvärden Kvarnsjön och Kvarnsjöbäcken har idag. Hur vattennivåerna i såväl sjön som i bäcken påverkas är omöjligt att läsa sig till i underlaget. Detta behöver förtydligas för att det ska gå att ta ställning till åtgärderna.

Det enda som nämns i underlaget om konsekvenser är att det kan bli en minskad vattenståndsvariation i Kvarnsjön vilket kan missgynna biologisk mångfald. Samtidigt skulle det enligt samrådsunderlaget kunna gynna smådopping som rapporterats i Myrsjön. Detta då utbredningen av vass i strandzonen skulle gynna smådopping som vill ha vegetationsrika vattenmiljöer. Ska detta tolkas som att åtgärden påverkar vattennivån även i Myrsjön? En sökning i Artportalen på Kvarnsjön visar att ingen av dessa arter rapporterats därifrån.

Djur- och växtlivet i strandzonerna är ofta beroende av vattenståndsvariationer och det bidrar även, som nämns i samrådshandlingen, till att begränsa igenväxning. Detta behöver beskrivas i kommande samråd. Även eventuell påverkan på vattenföringen i Kvarnsjöbäcken behöver redovisas.

Ta ett större grepp på hela natur- och kulturmiljön

Vi föreslår att när kommunen nu planerar för dessa åtgärder så borde man ta ett större grepp kring hela vattenmiljön i området det skulle gynna såväl natur- som kulturmiljön.

Som vi läser underlaget nu bedöms åtgärden inte ge någon negativ påverkan på bäckmiljön men det är oklart och såvitt vi kan se inte utrett. Men här skulle man inte bara nöja sig med att inte ge någon negativ påverkan utan istället förbättra förhållandena för djur- och växtliv knutet till bäckmiljöer och till grunda insjöar. I synnerhet bäckmiljön skulle kunna förbättras för att gynna djur- och växtliv t.ex. genom trösklingar som skulle minska risken för uttorkning.

Klimatförändringarna ger mer extrema väderförhållanden med bl.a. ökade nederbörds mängder. De föreslagna åtgärderna adresserar just problemet med ökad nederbörd och översvämningsrisker. Men klimatförändringarna ger också mer perioder utan nederbörd och fler och längre torrperioder vilket allvarligt påverkar förutsättningarna för djur och växter. Detta perspektiv saknas i ansökan. När man ändå ska vidta åtgärder för att förhindra översvämningsborde man också titta på den andra extremen med vattenbrist i landskapet. Kan man göra åtgärder för att öka möjligheterna att kunna behålla vattnet i landskapet som t.ex. trösklingar i bäcken?

Hela området berörs av riksintresse för kulturminnesvården och riksintresse för kust och skärgård. Kvarnsjön och Kvarnsjöbäcken med utlopp är en miljö med kulturhistoriska värden som behöver beskrivas. Kvarnsjön dämades upp omkring år 1700 för att bli vattenreservoar till Lövberga kvarn i Lövbergaviken. Det föreslagna nya utloppet innebär ett nytt genombrott i den gamla stenvallen längs Kvarnsjövägen. Är det nödvändigt med ett nytt genombrott eller skulle det befintliga kunna vidgas till ett reglerat utlopp med en munk? Stenvallen bör vara inritad i underlaget och följas av en kulturhistorisk bedömning med förslag på kulturvårdande åtgärder. Detsamma gäller murarna vid utloppet vid Lövbergaviken.

För Naturskyddsföreningen i Nacka

Ronny Fors

ordförande ronny.fors@naturskyddsföreningen.se

För Boo Miljö- och Naturvänner

Kerstin Lundén

ordförande kerstin.lunden.natur@gmail.com

Kopia sänd till

Nacka kommun

kommunekolog Anna Herrström anna.herrstrom@nacka.se